

OMSORGSPLAN

Skovvejens Skole

2018/2019

**Holbæk
Kommune**

LÆRING OG TRIVSEL

OMSORGSPLAN

På Skovvejens Skole har vi en omsorgshandleplan.

Den skal vi bruge, når "det, der ikke må ske, sker". Den skal hjælpe skolens ansatte med at gøre de rigtige ting på det rigtige tidspunkt i forhold til den enkelte elev, de berørte klasser, til skolen og - ikke mindst - til hjemmene.

Planen træder i kraft når:

- Skolen mister en elev
- En elev mister et nært familiemedlem (mor, far, søskende)
- Skolen mister en ansat
- Når en elev kommer i en krisesituation ved f.eks. skilsmisse eller alvorlig sygdom
- Når en kollega kommer i en krisesituation f.eks. skilsmisse, alvorlig sygdom etc.

Ved hvert afsnit er der et forslag til handlinger, der kan anvendes, så alle ved, hvad de skal gøre, hvis vi pludselig befinder os i en af ovennævnte situationer. Vi må f.eks. ikke glemme flagningen, og skolens elever skal orienteres om, hvad der er sket, hvis f.eks. vi mister en kollega, så de ikke skal høre det "ude i byen".

Udgangspunktet for planen er bevidstheden om, at emnet stadig er tabu også for de voksne, som omgiver børnene til daglig. Vi er i mange tilfælde usikre på, hvad vi skal/bør gøre, og om vi nu overskrider en grænse i en situation, hvor den berørte familie er sårbar. Denne usikkerhed kan ende i en passiv holdning fra den voksnes side, ikke fordi vi ikke vil tage os af barnet, men fordi vi ikke ved, hvordan vi skal gøre det.

Nu ved vi, hvad vi skal gøre, for sådan gør vi så vidt muligt på Skovvejens Skole i den slags situationer, - det står i omsorgshandleplanen.

Omsorgshandleplanen er udarbejdet i skoleåret 2012/2013 og bør revideres en gang årligt.

Denne plan anviser forslag til:

- Hvordan akutte situationer skal håndteres
- Hvem der skal informeres
- Hvordan informationen skal foregå
- Hvem der har ansvaret for informationen
- Hvordan man kan arbejde med sorg, tab og død i klassen
- Hvordan man sørger for, at alle ved hvem der gør hvad.

Det er forslag til handlinger, der bør overvejes og anvendes relevant i de forskellige situationer.

Når en elev dør

1. fase:

- Den første som får beskeden kontakter skolens ledelse, på den berørte afdeling
- Den af lederne der får beskeden orienterer resten af ledelsesteamet
- Ledelsen kontakter klasseteamet og udleverer skolens omsorgshandleplan
- Ledelsen og klasseteamet danner sig et overblik over situationen
- Ledelsen kontakter proceskonsulenten fra BKC, hvis denne ikke kan kontaktes, tages kontakt til BKC's hovednummer, BKC inddrages i det videre forløb efter behov i både SFO og skole
- Teamet tager kontakt til familien, evt. med hjælp og vejledning fra BKC, så konkrete oplysninger som muligt indsamles
- Alle ansatte på afdelingen bliver orienteret af ledelsen ved en samling og via personaleintra, alle får samme besked, undgå vandrehistorier
- Alle forældre til elever i den eller de berørte klasser orienteres pr. telefon om det skete af klasseteamet
- Ledelsen laver skriftlig orientering til alle forældre via forældreintra
- Eleverne orienteres ved en samling af lederen evt. sammen med klasselæreren, den lokale præst og BKC
 - > Omstændighederne forklares - alle får samme besked
 - > Ideer: sang/salme synges, tekststykke læses, 1 minuts stilhed
- Ledelsen sørger for at flaget går på halv
- Den berørte klasse går med klasselæreren eller anden lærer med tilknytning til klassen til egen klasse for at bearbejde det skete, evt. i samarbejde fra BKC og den lokale præst
- Ideer: En sang synges, lys og/eller blomst på elevens plads, tegning/digt skrives (evt. til ki-sten), hilsen til den afdødes familie, båretband, båretbuket, mindeord
- Evt. søskendes klasser tager klasselærere sig af, evt. i samarbejde fra BKC og den lokale præst
- Alle andre klasser bearbejder det skete efter behov
- Skolens ledelse og proceskonsulenten fra BKC vurderer hvorvidt familiecenteret kontaktes, med henblik på hjælp til familien. Ved pludselige dødsfald kontaktes familiecenteret straks
- Skolelederen orienterer på chefniveau ved særligt voldsomme episoder
- De andre afdelinger af skolen inddrages ud fra vurdering om behovet for dette

2. fase:

- Familien kontaktes af klasseteamet for at udvise deltagelse på skolens vegne og for at forhøre sig om evt. deltagelse i begravelse
- Flagning på begravelsesdagen
- Officiel båret fra skolen
- Det vurderes om der skal et mindeord på skolens hjemmeside, dette sker kun med de pårørendes accept
- Evt. deltagelse i begravelsen
- Elevers deltagelse i begravelse skal altid være ifølge med egne forældre

3. fase:

- Klassen taler om det at miste evt. med inddragelse af BKC og den lokale præst. Vær opmærksom på, at klassekammeraterne i lang tid efter har behov for at bearbejde dødsfaldet gennem samtaler mm.
- Klasselærerne eller andre lærere med tilknytning til klasserne tager hånd om evt. søskende
- Øvrige klasser bearbejder emnet, når der er behov for det
- Ideer til tiden efter: Besøge gravstedet, læse bøger, snakke om afdøde, evt. få besøg af forældre

Når en elev mister et nærtstående familiemedlem (far/mor/søskende)

1.fase

- Den der modtager meddelelsen orienterer ledelsen på den aktuelle afdeling som orienterer resten af ledelsestemaet samt klasseteamet/klasse-teamene samt SFO personalet
 - Ledelse og klasseteam mødes for afklaring af præcis hændelsesforløb
- De berørte klasser og deres forældre orienteres (efter aftale med den berørte familie) af klasseteamet pr. telefon, alle får samme besked
- Hele personalegruppen orienteres ved samling og via personaleintra
 - BKC og den lokale præst inddrages efter behov
 - Ide: Brev/tegninger sendes til det berørte barn. Klassen taler om "det at miste", snak om hvordan man møder det berørte barn, når barnet kommer tilbage – vis hensyn

2. fase

- Klasseteamet kontakter familien for at vise skolens deltagelse
- Klassen taler om det at miste
- Klasseteamet tager hånd om det berørte barn, snak og lyt, BKC og den lokale præst kan inddrages
- Officiel båret fra skolen
- Evt. deltagelse i begravelse
- Elevers deltagelse i begravelse sker altid ifølge med egne forældre

3. fase:

- Klasseteamet har kontakt med hjemmet, og der laves aftale for hvornår eleven forventes at vende tilbage til skole og evt. SFO
- Vær opmærksom på, at der er behov for samtale når den berørte elev vender tilbage
- Tag evt. emner som sorg, tab og død op i klassen. Inddrag evt. BKC og den lokale præst

Når en ansat dør

1. fase:

- Ledelsen modtager beskeden, resten af ledelsesteamet orienteres
- Alle ansatte samles, og omstændighederne forklares, samme besked sendes af ledelsen til alle via personaleintra
- Idéer: Salme synges, tekststykke/digt læses, evt. 1 minuts stilhed
- Ledelsen har ansvaret for resten af skoledagen under hensyntagen til medarbejdernes behov for tid til samtale om og bearbejdning af det skete
- Ledelsen afgør ud fra den konkrete situation, om dele af undervisningen skal aflyses
- Medarbejdere underrettes selvom det er i en ferieperiode
- Ledelsen kontakter HR afdelingen for evt. hjælp til personalegruppen
- Eleverne samles og orienteres om det skete.
 - Idéer: Salme synges, digt læses m.m.
- Ledelsen sørger for at flaget går på halv

- Berørte klasser går med klasseteamet til egen klasse for at bearbejde det skete, evt. med inddragelse af BKC
 - Ideer: Blomster og lys, spørgsmål, tegninger og digte, hilsner til afdødes familie
- Øvrige klasser taler om det skete efter behov
- Ledelsen sørger for at sende skriftlig meddelelse til de berørte klassers hjem, samt en orientering til alle skolens forældre

2. fase:

- Ledelsen sørger for, at de efterladte kontaktes for at vise deltagelse og forespørge om evt. deltagelse i begravelse m.v.
- Forældre orienteres om de efterladtes ønsker vedr. deltagelse i begravelse
- Det sikres, at alle ansatte der ønsker at deltage i begravelsen har mulighed for dette
- Evt. elevers deltagelse i begravelsen sker altid ifølge med egne forældre
- Officiel båret fra skolen

3. fase:

- Efterbearbejdelse i klasserne om det at miste efter behov, snak om afdøde.

Når en elev kommer i en krisesituation (fx skilsmisse, alvorlig sygdom eller lign.)

1. fase:

- Den første der får informationen orienterer klasseteamet og evt. skolens ledelse
- Alt efter hvordan informationen er modtaget tager klasseteamet kontakt til familien for at få informationen verificeret
- Klasseteamet orienterer alle relevante ansatte
- Klasseteamet tager hånd om eleven
- Efter aftale med den berørte elev, orienteres evt. resten af klassen, snak om problemer i familier, hvad kan gøre os kede af det m.v.
- Evt. inddragelse af AKT (klasseteam)
- Evt. inddragelse af BKC (klasseteam/ledelsen)
- Evt. inddragelse af den lokale præst (klasseteam)

- Evt. inddragelse af familiecenteret (ledelsen)

Når en kollega kommer i en krisesituation f.eks. skilsmisse, alvorlig sygdom etc.

Skolens og kommunens politik på dette område følges

Idéliste i forbindelse med kritiske situationer

- Skolens leder / SFO's leder må være omhyggelig med at give let tilgængelig og sikker information om, hvad der er sket, hvor og hvordan. Undgå vandrehistorier.
- I en alvorlig krisesituation må skolen / SFO så vidt muligt være åben. Skolen må være et sted, hvor børn kan udtrykke deres tanker og følelser på forskellige måder og via forskellige kanaler, og hvor de har mulighed for at konfrontere sig med de smertefulde oplevelser i et omsorgsfuldt miljø.
- Reetabler daglige rutiner så hurtigt som muligt, men der må gives tid til ritualer, samtale og andre udtryksmåder for børnene.
- Skolens leder / SFO's leder har ansvaret for, at også skolens ansatte får hjælp til at bearbejde deres egne tanker, indtryk og reaktioner efter en kritisk hændelse.
- Skolens leder / SFO's leder må sikre, at de ansatte er forberedt på at tage sig af forældre, presse og andre, som kan henvende sig pr. telefon eller personligt i en krisesituation. Pressen henvises altid til skolens ledelse.
- Lad børnene så vidt muligt sammen med deres forældre deltage i begravelse og andre ritualer, med respekt for de pårørendes ønsker
- Vær aktiv i forhold til børnenes forældre. Informer dem om, hvad der er sket, om børns eller unges almindelige reaktioner i sådanne situationer, hvad de må være på vagt over for, og hvad de kan gøre for at være til hjælp, samt hvor de selv kan hente hjælp.

TELEFONLISTE

Navn	Stilling	Mail	Telefon
Bo Pedersen	Områdeleder - Skole	bop@holb.dk	72 36 51 43
Dorte Hansen	Områdeleder - Dagtilbud	dhan@holb.dk	72 36 55 47
Gitte H. Hansen	Administrativ leder	gihoh@holb.dk	72 36 27 32
Tina Meier	Pædagogisk leder Kildebjerg	timei@holb.dk	72 36 29 07
Betina Buhl Gaarde	Pædagogisk leder Nr. Jernløse/ Knabstrup	begaa@holb.dk	72 36 60 04
Thomas Brauner	Pædagogisk leder Nr.Jern/Knabstrup/Undløse SFO	tbr@holb.dk	72 36 42 42
Signe Hølse	Pædagogisk leder Undløse Skole-Behandlingshjem	sihol@holb.dk	72 36 17 96
Jakob Sjørsløv	Pædagogisk leder Jyderup	jasj@holb.dk	72 36 75 99
Anja Birkedal Nyhave	Pædagogisk leder Jyderup	anjjo@holb.dk	72 36 25 35
Charlotte Jensen	Pædagogisk leder Jyderup/Mørkøv SFO	chha@holb.dk	72 36 75 93
Børneindsatsen		boerneindsatsen@holb.dk	72 36 36 36
Henriette Barkholt	Præst i Jyderup	hbar@km.dk	29 37 62 95
Karsten Bjerreskov Farup	Præst i Mørkøv/Stigs Bjerg- by/Skamstrup/Frydendal		59 27 51 47
Katja Ambeck Bendix	Præst i Mørkøv/Stigs Bjerg- by/Skamstrup/Frydendal	kaab@km.dk	59 27 53 29
Samuel Leth Larsen	Præst i Nr. Jernløse	slla@km.dk	59 18 31 27
Hannah Reinholdt Clausen	Præst i Undløse	hrc@km.dk	59 18 91 30
Louise Gybel Andersen	Sundhedsplejerske Jyderup	logan@holb.dk	72 36 62 52
Dorthe Høier	Sundhedsplejerske Kilde- bjerg/Undløse	dohoj@holb.dk	72 36 62 71
Majbritt Vestergård	Sundhedsplejerske Knabstrup/Undløse	mhv@holb.dk	72 36 62 69
Marianne Daelsgaard Slot	Sundhedsplejerske Nr. Jernløse	mewoe@holb.dk	72 36 62 48
Charlotte Thorsen	Psykolog Nr. Jernløse/Undløse		
Amalie Hjorth Ditlevsen	Psykolog Jyderup/ Knabstrup/Kildebjerg	amdit@holb.dk	72 36 79 37
Lægevagt			70 15 07 00
Skadestue			70 15 07 08
Alarm			112

LITTERATURLISTE

Der henvises til litteraturlisterne og materialehenvisninger i flg. materiale fra Kræftens Bekæmpelse. Materialerne findes på biblioteket:

Omsorg

Når hjertet gør ondt

Et undervisningsmateriale til børnehaveklassen, 1. og 2. klasse

Omsorg

Når bånd brister

Et undervisningsmateriale til 3., 4. og 5. klasse

Omsorg

Når nogen man elsker dør

Et undervisningsmateriale til 6., 7. og 8. klasse

I klassesæt

Omsorg

Solsort og snefnug

En novellesamling. Kræftens Bekæmpelse

7.- 9. klasse.

Brochuren

Når forældre dør

Kræftens Bekæmpelse. Maj 2001 (gratis)

Lærerrelateret materiale

Omsorg handleplan. Kræftens Bekæmpelse.

Et idékatalog for skolens møde med børn i sorg

Forslag til sange og salmer (med i kopi)

"Altid frejdig"

"Solen er så rød, mor"

"Om lidt bli'r her stille

"Sig nærmer tiden, da jeg må væk"

"Den signede dag"

"Se nu stiger solen"

"Dejlig er jorden"

"I Østen stiger solen op"

Altid frejdig, når du går

Tekst: Chr. Richardt, 1867

Melodi: C. E. F. Weyse, 1838

Altid frejdig, når du går
veje, Gud tør kende,
selv om du til målet når
først ved verdens ende.

Aldrig ræd for mørkets magt!
stjernerne vil lyse;
med et fadervor i pagt
skal du aldrig gyse.

Kæmp for alt, hvad du har kært;
dø, om så det gælder,
da er livet ej så svært,
døden ikke heller.

**Holbæk
Kommune**

LÆRING OG TRIVSEL

Solen er så rød mor

Komponist Carl Nielsen / Tekst Harald Bergstedt

Solen er så rød, mor
og skoven blir så sort
Nu er solen død, mor
og dagen gået bort
Ræven går derude, mor
Vi låser vores gang
Kom, sæt dig ved min pude, mor,
og syng en lille sang.

Himlen er så stor, mor
med klare stjerner på
Hvem monstro der bor, mor
på stjernen i det blå?
Tror du, der er drenge, mor
der titter ned til mig?
Og tror du, de har senge, mor
og sover lissom jeg?

Hvorfor blir det nat, mor?
og kold og bitter vind?
Hør den lille kat, mor,
den mjaver og vil ind.
Mågerne og tærnerne
har ingen sted at bo.
Hør, nu synger stjernerne!
De synger mig til ro.

Om lidt bli'r her stille

Kim Larsen

Om lidt bli'r her stille
Om lidt er det forbi
Fik du set det du ville
Fik du hørt din melodi

Forladt og alene
Danser cirkus prinsessen rundt
Går i stå
På sin line
I et sanseløst sekund
Om lidt om lidt
Er vi borte
Vi ses måske igen

Om lidt bli'r her stille
Om lidt er det forbi
Fik du set det du ville

**Holbæk
Kommune**

LÆRING OG TRIVSEL

Fik du hørt din melodi
Om lidt, om lidt
Er vi borte
Vi ses måske igen

Om lidt, om lidt
Er vi borte
Vi ses måske igen
Dudi dudi duu....

Sig nærmer tiden

Forfatter: Steen Steensen Blicher. Melodi: Oluf Ring

Sig nærmer Tiden, da jeg må væk,
jeg hører Vinterens Stemme;
Thi også jeg er kun her på Træk,
og haver andensteds hjemme.

Jeg vidste længe, jeg skal herfra;
det Hjærtet ikke betynger,
Og derfor lige glad nu og da
på gennemrejse jeg synger.

Jeg skulle sjunget lidt mer' måske -
måske vel også lidt bedre;
Men mørke Dage jeg måtte se,
og Storme rev mine Fjædre.

Jeg vilde gerne i Guds Natur
med Frihed spændt mine Vinger,
Men sidder fast i mit snævre Bur,
det alle vegne mig tvinger.

Jeg vilde gerne fra højen Sky
udsendt de gladere Sange;
Men blive må jeg for Kost og Ly
en stakkels gjældbunden Fange.

Tit ligevel til en Smule Trøst
jeg ud af Fængselet titter,
Og sender stundom min Vemodsrøst
med længsel gennem mit Gitter.

Lyt og, o Vandrer! til denne Sang,
lidt af din Vej Du hidtræde!
Gud véd, måske det er sidste Gang
du hører Livsfangen kvæde.

Mig bæres for, som ret snart i kvæld
at Gitterværket vil briste;
Thi kvidre vil jeg et ømt Farvel;
måske det bliver det sidste.

Den signede dag med fryd vi ser

Tekst: N. F. S. Grundtvig, 1826

Melodi: C. E. F. Weyse, 1826

Den signede dag med fryd vi ser
af havet til os opkomme,
den lyse på himlen mer og mer
os alle til lyst og fromme!
det kendes på os som lysets børn,
at natten hun er nu omme!

Den signede stund, den midnatstid,
Vorherre han lod sig føde,
da klared det op i østerlid
til dejligste morgenrøde,
da lyset oprandt, som jordens bold
skal lysne udi og gløde.

Om levende blev hvert træ i skov
og var så hvert blad en tunge,
de kunne dog ej Guds nådes lov
med værdelig røst udsjunge,
thi evig nu skinner livets lys
for gamle og så for unge.

Thi takke vi Gud, vor fader god,
som lærken i morgenrøde,
for dagen, han os oprinde lod,
for livet, han gav af døde.
Den signede dag i Jesu navn
os alle vort liv forsøde!

Nu sagtelig skrid, vor højtidsdag,
med stråler i krans om tinde!
hver time til herrens velbehag
som bække i eng henrinde,
til frydelig sig til sidst de sno
op under de grønne linde!

Som guld er den årle morgenstund,
når dagen opstår af døde,
dog kysser os og med guld i mund
den liflige aftenrøde,
så tindre end må det matte blik,
de blegnede kinder gløde.

**Holbæk
Kommune**

LÆRING OG TRIVSEL

Så rejse vi til vort fædreland,
der ligger ej dag i dvale,
der stander en borg så prud og grand
med gammen i gyldne sale,
så frydelig dér til evig tid
med venner i lys vi tale!

Se, nu stiger solen af havets skød

Tekst: Jakob Knudsen, 1891

Melodi: Lars Nielsen

Se, nu stiger solen af havets skød,
luft og bølge blusser i brand, i glød,
hvilken salig jubel, skønt alt er tyst,
medens lyset lander på verdens kyst.

Jeg vil ånde luften i fulde drag,
syngte Gud en sang for den lyse dag,
takke ham, at morgnen mig end er sød,
at mig dagen fryder, trods synd og død.

Takke ham, som gav mig, når sol står op,
selv at føle morgen i sjæl og krop,
at al mørkhed svinder og sjæleve,
blot jeg trygt vil sige: Din vilje ske!

O, at jeg tør favne dig, skære dag,
kalde dig med navne, min sjæls behag,
alle gode navne, som bedst jeg ved:
moder, søster, elskte, min kærlighed!

Lysvæld bag ved lysvæld i himlen ind,
did, hvorfra den kommer nu, morgnens vind,
ret som om det ånded af lyset ud -
o, du milde Fader, min skaber, Gud!

Lad mig nu kun drage ad natmørkt hav,
lad mig ikkun stævne imod min grav.
Livets Gud mig skærmer, jeg er hans barn,
ud hans hånd mig river af dødens garn.

Se, da stiger solen af hav på ny,
alle dødens skygger for evig fly!
O, for sejersjubel, for salig lyst:
lyset stander stille på livets kyst!

**Holbæk
Kommune**

LÆRING OG TRIVSEL

Dejlig er jorden

Tekst: B. S. Ingemann, 1850

Melodi: Schlesisk, 18. årh.

Dejlig er jorden,
prægtig er Guds himmel,
skøn er sjælenes pilgrimsgang!
Gennem de fagre
riger på jorden
gå vi til paradys med sang!

Tider skal komme,
tider skal henrulle,
slægt skal følge slægters gang.
Aldrig forstummer
tonen fra himlen
i sjælens glade pilgrimssang.

Englene sang den
først for markens hyrder,
skønt fra sjæl til sjæl det lød:
Fred over jorden!
Menneske, fryd dig,
os er en evig frelser fød!

I østen stiger solen op

Tekst: B. S. Ingemann, 1837

Melodi: C. E. F. Weyse, 1837

I østen stiger solen op,
den spreder guld på sky,
går over hav og bjergetop,
går over land og by.

Den kommer fra den favre kyst,
hvor paradiset lå;
den bringer lys og liv og lyst
til store og til små.

Den hilser os endnu så smukt
fra edens morgenrød,
hvor træet stod med evig frugt,
hvor livets væld udflød,

Den hilser os fra lysets hjem,
hvor størst Guds lys oprandt
med stjernen over Bethlehem,
som østens vise fandt.

Og med Guds sol udgår fra øst

**Holbæk
Kommune**

LÆRING OG TRIVSEL

en himmelsk glans på jord,
et glimt fra paradiset's kyst,
hvor livets abild gror.

Og alle stjerner neje sig,
hvor østens sol går frem:
Den synes dem hin stjerne lig,
der stod ved Bethlehem.

Du soles sol fra Bethlehem!
Hav tak og lov og pris
for hvert et glimt fra lysets hjem
og fra dit paradís.

**Holbæk
Kommune**

LÆRING OG TRIVSEL